

Universitätsbibliothek Paderborn

Unius Necessarii pars ...

Appendix Unius Necessarii, Summatim recolligens - firmissime
constabiliens, explicatam in toto illo opere in deo vivendi rationem.
Copioso totius operis, & memorabilium in eo rerum indice ad calcem
adjecto ; Italice primo vulgatum [et] Latine nunc redditum

Rogacci, Benedetto

Pragae, 1721

Caput IX. De tertio instrumento, quod est, sancta desideria, & semel
conceptam Deo penitus serviendi voluntatem crebro instaurare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54520](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54520)

CAPUT IX.

De tertio instrumento, quod est sancta desideria, & semel conceptam DEO penitus serviendi voluntatem crebro instaurare.

Insitum à natura est omnibus, quæ impulsu violento, & propensionibus suis contrario moventur, lentiore paulatim, & lentiore motu ferri, donec ab eo prorsus deficient: quamobrem ut hic daret, qualis initio fuit celer, & validus, non sufficit semel eum excitasse; sed necesse est, ut aliis novisq; impulsibus excitetur. Jam verò hominis animam, mortali adhuc corpore inclusam, tota mente, ac voluntate in DEUM ferri motus est cum terrenis vitiatae illius naturæ propensionibus pugnans, neque aliunde, quàm à supernaturali aliquo impulsu cieri potest; quapropter, licet videatur persæpe rapidissimo impetu ad cæleste illud suum objectum assurgere, & sensibilibus quarumvis rerum immemor, nihil præter ipsum anhelare, nullo nisi ipsius desiderio & amore succendi; nihilominus, quia tales motus nativæ illius ad ima
pro-

pronitati adversantur, nisi ab altiori illo principio, à quo primùm in sublime acti sunt, nova identidem virium supplementa recipiant, quantò ulteriùs progrediuntur, tantò magis semper solent languescere, quoad contrario naturæ nihil penitè prævalente, cursum retro avertant, & infelicem animam, post breve in superna iter, humi rursus deponant.

2. Cùm igitur fieri minimè possit, ut quisquam vel magnos processus in perfectionis curriculo habeat, sinè ardenti desiderio, & certa voluntate totum DEO se se impendendi; vel tales affectus diu in corde retineat, nisi eos sedulò, & frequenter instaurare contendat; manifestò hinc consequitur, quantæ nobis curæ est amplior usque, & amplior in perfectione progressus, tantæ itè debere esse studium reiterandi, quàm creberrimè, efficacissimèque id genus desideria, & decreta. Adeò ut illa, nihil præter DEUM in pretio habendi, & amandi, nihilque, quod DEO placeat, non promptissimè efficiendi voluntas, qua illi servire cœpimus, nunquam deficiat; aut minuatur; sed in quavis temporum, locorum, occupationum, sociorum, atque eventuum diversitate, solida, integra, sui que simi-
lis

lis perseveret, imò etiam ad majora semper proficiat ardoris, viriùmque incrementa, qualem esse D. Antonius in spiritualibus suis alumnis volebat: commendans iis etiam, atque etiam, ut, quantum animi, vigoris, & alacritatis inter divini famulatùs primordia olim sensissent, tantumdem, imò & amplius, in quolibet dierum subsequentiũ pergerent sentire. *Hoc sit primum cunclis in commune mandatum* (ajebat ille) *neminem in arrepti propositi vigore lassescere, sed quasi incipientem debere semper augere, quod cœperit.* Quod etiam iisdem paulò ante suum obitum, quasi supremæ voluntatis suæ testificationem, in hæc verba repetiit: *Ego quidem, Filioli, secundum eloquia scripturarum, patrum ingredior viam. Sed vos, o viscera mea, moneo, nè tanti temporis laborem repente perdati. Hodie vos religiosum studium arripuisse arbitramini, & cœptæ voluntatis fortitudo succrescat.* Hæc porrò spiritualis fervoris, studiique renovationes plurium sunt temporum: aliæ nimirum quotidianæ, aliæ hebdomadariæ, aliæ mensuræ, aliæ annuæ, & aliæ demum cuilibet tempori aptæ, quo extraordinaria, & peculiaris urgeat earum necessitas. Déque illis juxta ordinem, quo commemoratæ sunt, nos hîc agere ingredimur: tam
Q quam

quam de exercitio mirè efficaci, imò etiam necessario, ad æquabiles, & perpetuos in divino famulatu progressus.

3. Primæ, tanti inter cæteras omnes momenti, ut si rite peragerentur, vix aliâ ullâ opus foret; ex sunt, quibus quotidie tum primo manè, tum meridie, tum vesperi, tum initio particularis operis uti debemus, ad novum toties in perfectionis via resumendum vigorem, ac spiritum. Quemadmodum igitur sol, ab ortu consurgens, reiterat quovis manè nihilo minus post tot sæculorum curricula indefessus, atque alacer, quàm si tunc primò auspicaretur, diurnum suum iter; sic quisque etiam spiritualium virorum debet sub diei exortum hilari animo è strato consurgere, & *exultare ut gigas ad currendam viam*: revocando in memoriam, novum hunc sibi diem concedi, non ut illum juxta genii sui propensiones in præsentis vitæ bonis aucupandis expendat; sed ut in omnibus voluntatem DEI exequens, cum terrenis cupiditatibus continenter depugnans, & quàm plurimos virtutum actus exercens, sempiternæ beatitudinis suæ censum novis lucris amplificet: ac proinde tunc idoneas habiturum se causas, inter faustissimos vitæ dies eum recensendi, non

non si perfecta in eo utatur valetudine, plenam rerum suarum approbationem ab hominibus referat, & omnia sibi ad votum succedant; sed si illam sanctè traduxerit, & peramplam offerri ab eo sibi viderit patiendi, hoc est nova apud DEUM merita cumulandi materiem, seu causam eventuum, qui consiliis suis adversantur, seu per dolores corpus cruciantes, sive per injurias, per quas inhonoratur. His commemoratis, reliquum erit, ut pristinam perfectè DEO serviendi voluntatem quam efficacissimè instauret, statuens apud se ipsum, nihil eo die, præter DEUM, quæque DEUS vult, diligere, nusquam alibi, nisi in actibus DEO placitis occupari, nihilque impensius quærere, seu libentiùs amplecti, quam res nativo suo sensui contrarias: utpote quæ & locupletiorum in cælo quæstum occasionem suppeditant; & quantò à sui amore magis avellunt, tantò habiliorem fingunt ad perfectam conjunctionem cum DEO.

4. Dicat itaque, sed ex intimo animi sensu: euge, surgamus strenuè, & alacriter! DEUS hunc nobis diem novum largitur, ut transigamus illum *in sanctitate, & justitia coram ipso*. Ità planè, hac una de causa illum nobis largitur: fixumque, ac deliberatum mihi est, hoc

uno illum pacto traducere; & quidem exactius, quàm ullum huc usque alium traduxerim. Hic certè erit dies maximè omnium, quos retro egi, à culpis integer, meritorum locuples, insignis virtutibus, divino amore flagrans, sanctusque, & DEO placens. Nihil mihi habendum præ oculis, amandumque in eo est, quàm DEUS, ac sanctissima ejus voluntas. Ideoque per totum hunc diem cavebo, tamquam à peste, & pernicie, ab omni sive externo, sive interiori actu, qui vel levissimè ipsi queat displicere. Quidquid faciendum mihi erit, ex integerrimo ejus amore, cumque summa accuratione & præstantia facere enitar. Nulla exercendæ seu humilitatis, seu mortificationis, seu charitatis erga proximos, seu alterius virtutis se præbebit occasio, quin eam cupidissimè arripiam. Sed in primis conabor, tam secundum mentem, quàm secundum voluntatē DEO semper adhærere, eum ubique præsentem aspiciens, quæcunque agam, ipsi offerens, de singulis, quæ obversantur, atque eveniunt, cum eo differens, ab eoque uno meorum omnium sensuum, judiciorum, atque affectuum regulam sumens. Hæc profectò unica est ratio, præsentem diem rectè, utiliterque exigendi. Hæc
vitæ

vitæ illa species, quam toties inter orandum palàm agnovi, & fassus sum, cuicumque alteri æquitate, sanctimonia, & jucunditate antecellere. Hæc, juxta quam in morte, quæ forsàn è propinquo imminet, quemvis dierum lætabor traduxisse. Nè multis: hoc pacto, si-ve humanæ, seu divinæ rationes spectentur, vivendum mihi est: & hujusmodi vitam hodie capessere, quæcunque demum difficultates se objiciant, certissima destinatione apud me statui: incipiendo à meditatione, quam aggeffurus jam jam sum, & studendo, in ea attentius, fructuosiusque versari, quàm versatus in ulla alia hæctenus fuerim. *Ego dixi nunc cæpi.* Nimis ah, nimis distuli vivere, prout verum, & fidelem DEI famulum decet. Stat præcisa omni mora id nunc auspicari, & ità, ut, quod auspicatus hodierno die sim, nullo subsequendum dierum non prosequar. Neque deterreor, quia pluries aliàs cum magnò animi ardore hoc idem aggressus, paulò post è grandibus cæptis per ignaviam desciverim. Multa die quopiam eveniunt, quæ priorum dierum nullo evenère. Et talem, certa fiducia mihi est, itidem fore mei hujus propositi eventum. Tu modò, DEUS optime maxime, unica spes, & fortitudo tibi servientium,

Q 3

præ-

præsentissima illa ope mihi adsis, qua invictam adversus mortem, & atrociores ipsa morte cruciatus, tot imbellium virguncularum teneritudinem præstitisti. Vides enim vero, nil terreni lucri, sed unum duntaxat tuum obsequium, amorémque hic à me expecti. Quidni ergo in voluntate exequenda, qua nullam ego possum justiore, magisque tibi gratam concipere, corroboraturus imbecillitatem meam sis? Ah facies, procul dubio facies: & ego, quamvis per me nihil possim, omnia per virtutem tuam potero. *Tu es fortitudo mea, firmamentum, & refugium meum: qui doces manus meas ad prælium, & posuisti ut arcum æreum brachia mea. In te, Domine, speravi: non confundar in æternum.*

5. Quantumcunque tamen, & efficax videatur DEI sermo hæc voluntas, qua post brevem nocturni soporis quasi obitum instaurovit recentis vitæ suæ cursum; non debet in ea omnino acquiescere, neque satis illâ instructum ad sui finis affecutionem se se arbitrari, nisi pergat conceptum à se charitatis ardorem fovere, & ad pristinam rursus, majorémque adhuc vim excitare, tum ante opus quodvis, tum in geminis conscientiae examinibus, quæ peragere, alterum manè, alterum vesperi solet.

folet. Et instaurationis quidem singulis operibus ab eo præmittenda nihil erit aliud, nisi reiterare circa quodvis peculiare opus, in cuius procinctu est, illa voluntatis decreta, quæ manè circa suam illius diei vitam concepit; adeò ut ab eadem quàm maximè DEO placendi voluntate impulsus, decernat juxta rationem capite antecedenti propositam, opus illud, à se aggrediendum, majori cum perfectione peragere, quàm operatus unquam aliàs sit: purior nempe à criminibus, attentior ad exercitationem solidarum virtutum, penitiùsque DEO adhærens; quàm vel in illo eodem, vel in alio quovis opere ullis retro vitæ temporibus fecerit: cum eo diligentia, & sedulitatis conatu, quo illud ageret, si ex divina revelatione certus foret, illo opere expleto, nullum ipsi aliud vivendi, & operandi tempus restare: DEUM orans postremò, ut quemadmodum hanc sibi voluntatem infudit, sic & idoneas ad eam ritè exequendam vires adjiciat. Instaurationis autem, duorum examinum propria, id ab ipso requirit, ut animadvertat, quàm exactè antecedentium examinum decreta actu impleverit, matutina nempe in primo, & pomeridiana in secundo: tum reperto, negligentiorē alicubi se fuisse, peculi-

culiaries delicti illius causas indaget: ac postremò eadem rursus decreta, tum omnia, tum præsertim, quæ minùs accuratè servavit, majori cum ardore animi in futurum tempus concipiat.

6. Nec dissimilis quotidianæ huic duorum examinum renovationi, hebdomadaria erit: cui nullum congruentius assignari posse tempus videtur, quàm dies, quo Eucharistia sumitur, vel si quis hanc pluries in hebdomada accederet, Dominicus dies: nisi quòd die illa, & vespera præeunte, diutius, majorique studio instituenda examina, & reiteranda erunt proposita, in quibus ea præcipuè consistit. Adeò ut qui tunc renovare interiorum animi sui habitum vult, pridie per horæ circiter spatium perpendat, quoniam pacto septeni exeuntis hebdomadæ dies traducti à se fuerint, quantum ad culparum fugam, ad exercitationem virtutum, ad puritatem propositi in operando, & intimam conjunctionem cum DEO, meliùsne, an deterius, quàm alii superioris hebdomadæ: & si deterius; num omnino, an secundum aliquam tantum partem: & undenam id vitii originem duxerit: num ex nimis libera cum hominibus consuetudine, an ex immodico profanæ alicujus

occu-

occupationis studio, an ex valetudinis imbecillitate, alióve casu: & quandonam, in medióne scilicet, an in fine hebdomadæ cœperit: & num prompto statim remedio occursum ei fuerit; an neglecta ejus curatio, permissumque, ut in sequentes itém dies incorrectum, ac fortè etiam novis auctum incrementis, exiverit. Ubi verò perspexerit, quid perperam gestum, & ubi emendatione sit opus, justum de præterita sua incuria dolorem, & consentaneam huic voluntatem concipiat, meliùs auspicandi, transigendique subsequenter hebdomadam: & iis specialiter providendi, quorum causâ factum est, ut elapsam negligentius traduxerit: concludens hos actus sacra exomologesi, & voluntaria aliqua corporis castigatione, præter multam, quæ à sacramento Pœnitentiæ ministro sibi fuerit imposita. Denique totam insuper sequentis Dominici diei meditationem ponat, in comparando se ad emendationem prædictam: & Eucharistiâ ritè susceptâ, Christo Domino intrâ se præsentem, quàm enixissimè potest, suæ hujus voluntatis successum commendet: resumens post hæc, cum novo animi vigore, & alacri vitæ sanctiùs in futurum ducendæ fiducia,

cia, ordinarios suos actus, perinde quasi tunc primum famulari DEO inciperet.

7. Sed, quoniam diu conservare vivax illud, & efficax DEO perfectè serviendi propositum, in quo fructus penè omnis dictarum renovationum consistit, non ità facile est, nisi quis subinde ab hominum consuetudine, & rerum externarum tumultu secedat, ad illa quietiùs ruminanda, mentique altiùs imprimenda cælestis Philosophiæ placita, ex quorum vivida apprehensione illud tanti momenti propositum in anima oritur; necesse erit, præter renovationes jam dictas, duabus aliis, quarum initio hujus capituli mentionem fecimus, unâ menstruâ nimirum, annuâque alterâ uti: seligendo in usum prioris unum quovis mense, vel ultimum scilicet, vel quempiam alium ex maximè feriatis, & vacantibus diem; pro altera verò denos, aut saltèm octonos quotannis dies, eosque itèm liberos, & si fieri posset, alicui ex celebrioribus anni Festis, putà Nativitati, Resurrectioni Servatoris nostri, aut Spiritûs sancti solennibus præviis. Circa modum harum renovationum duo monenda occurrunt. Primum: die, seu diebus ad ipsas sepositis abscedendum esse à quibuslibet tum rerum profanarum curis, tum fami-

familiarium, & sociorum commerciis, quò totus in sacro illo otio æternis suæ animæ rationibus vacet, tamquam si nihil præter hoc negotium in vita haberet, nec alius in mundo præter DEUM, atque ipsum existeret. Quanto enim se penitiùs à terrenis curis removerit, tantò fructuosius in propriis illius temporis exercitiis mentem occupabit. Alterum: præcipua hujuscemodi exercitiorum tria esse: sedulam scilicet piorum librorum lectioni operam dare, perattenta rerum divinarum meditatione, ad ternas, vel quaternas in die horas animum pascere, ac denique, juxta formam paulò ante propositam, secum dispicere, quonam pacto illum mensem, vel annum traduxerit: iterando majori cum efficacia priora decreta, à quibus opere implendis aliquatenus se viderit descivisse: statuendo, quibus uti pecculiaribus præfidiis debeat, ut eadè faciliùs, atque exactiùs in posterum servet, & prodeat ex illo spiritali secessu, instar hominis penitiùs novi, cum ingenti animo, & firma spe, perfectiùs sequenti mense, aut año vivendi. Ubi notandam diligenter existimo firmam illam spem melioris successûs, qua dixi debere ipsum indè egredi, esse conditionem majoris, quàm permultis videatur, momenti. Nam

conz

contingere facile potest, ut animadvertens quispiam, minus se, quàm sperabat, ex his renovationibus frugis referre, quatenus eas, præsertim quotidianas, vel usurpare interdum negligit, vel remisso, & oscitanti animo usurpat: ideoque pluribus jam hebdomadis perfectæ charitatis studium in se admodum elanguisse, & hodierno die languidius, quàm hesterno esse; incipiat de propositi sui eventu diffidere: quantoque de hoc plùs diffidit; tantò segniorem illi operam navet: cujus segnitiei causâ magis, ac magis in eo divinæ charitatis fervor decrescat: & hoc decrescante tantò magis diffidentia torpor augeatur: non absque periculo, nè miser, dum tot suos pro perfectione divini amoris conatus cadere in irritum cernit; post aliquod tempus si minus expressè, saltèm practicè apud se statuat, opus eam esse suis viribus majus, omnémque illius demum uti spem, ità etiam cogitationem abjiciat. Quapropter cavendum nobis maximopere est, nè propter ulla nostræ imbecillitatis exprimenta, animos in spiritali via despondeamus; sed post quotcunque lapsus, nova semper cum alacritate surgamus: & pro eo, ut nos diffidentia permittamus, qua nihil nostro profectui potest esse adversarium

ma-

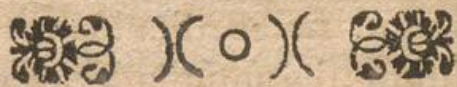
magis; confugiamus potius ad postremam spiritualis fervoris instaurationem, quam, veluti incerti temporis, post alias ordinarias supra nominavi, & hic tandem describere aggredior: minimè dubitans, quin si his auxiliis utemur; pro nostra in iis adhibendis sedulitate, vel omnino assecuturi eorum finem simus, vel ad illius perfectionem propius semper, propiusque accessuri; vel (si parcissimè fructus respondeat) saltèminus longè ab hac remansuri, quàm si eâ uti penitus negligeremus.

8. Præter renovationes igitur quotidianas, hebdomadarias, menstruas, & annuas, de quibus actum jam est, una adhuc restat, nullius certi temporis propria, sed tunc solummodo instituenda, cùm extraordinaria, & peculiaris illius urget necessitas: nimirum quando aliquis, eò quòd longiusculo tempore quotidiana DEO perfectè inserviendi, decreta vel instaurare omiserit, vel frigidè, & consuetudinis tantùm causâ id fecerit, experitur se in perfectionis studio remissum, facilem in culpas prolabi, segnem ad exercitia virtutum, terrenis rebus inordinato affectu adhærentem, orationique, & amicæ cum DEO consuetudini minimè idoneum: neque hic animi
habi-

habitus, & vivendi tenor patiorum dierum res est; sed plures jam hebdomadas tenet, & de mense in mensem progreditur, nō modò nullum ostendens emendationis initiū, verū etiam timendi occasionem præbens, nè si confirmari sinatur, in consuetudinem vix deinde evellendam abeat. Quid tunc DEI servum facere oportet, si se ità affectum cognoverit? Remedia nimirum præsentis sui statui quàm maximè opportuna prospicere debet; neque verò opportunius facilè aliud inveniet, quàm si uno, alteròve, aut pluribus diebus in hanc unicè curam sepositis, attentè expendat, quàm gravis, & periculosus sit ille animi morbus: seriam ab eo se purgandi voluntatem concipiat, folerter inquirat, unde originem duxerit, propriamque nactus mali radicem (quæ potissima totius curationis pars est) peculiare illius extirpandæ rationes decernat: adeò, ut, si deteriorem suum statum ex inquieta terreni alicujus, minimèque necessarij boni cupidine ortum esse deprehenderit, ad hanc excindendam, perpetuum bono illi nuntium remittat, omnique ejus usu interdictum sibi in posterum velit; si ex nimis occupationibus, intrà breviorum modum has redigat: si ex liberaliori cum hominibus consuetudine; ju-

stos

stos huic quoque in futurum limites statuat : si ex minùs vivida cognitione veritatum cælestium ; largius ad aliquot subsequentes hebdomadas ordinariæ meditationi, & lectioni spirituali tempus assignet : si ex immodica fovendi corporis cura, usitatis hujus afflictationibus novas, & extraordinarias adjiciat : nec secùs, si alias esse animadverterit mali sui causas. Tum verò, post præscripta id genus remedia, DEUM quàm instantissimè oret, ut pristinum sibi charitatis fervorem pro paternæ suæ benignitate restituat : *Cor mundum crea in me DEUS, & spiritum rectum innova in visceribus meis. Redde mihi lætitiæ salutariæ tuæ, & spiritu principali confirma me* : firmissimæque spe adfuturi sibi illius auxilii concepta, familiare suum, ipsi uni serviendi propositum, quanta maxima cum efficacitate potest, coram eo instauret : ac demum, *quæ retro sunt obliviscens, ad ea, quæ priora sunt, extendens seipsum*, non aliter, quàm si tunc primùm DEO famulari inciperet, recenti cum conatu, alacritate, & vigore, ab ea ipsa actione, quam initurus proximè est, perfectæ illius servitutis curriculum repetat.

C A.